

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
info@mkm.ee

Teie 10.02.2026

Meie 10.03.2026

nr MKM/26-0187/-1K, 2-
2/500-1
nr 8-2/1030

Seadme ohutuse seaduse muutmise seaduse eelnou koostööstamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile koostööstamiseks seadme ohutuse seaduse (SeOS) muutmise seaduse eelnöu.

Justiits- ja Digiministeerium koostööstab eelnöu märkustega.

1. Eelnöu § 1 p 2 näeb ette põhimääruse kehtestamise volitusnormi raamid.

Juhime tähelepanu, et volitusnormis on puudu täpne andmekoosseis (mis on esitatud põhimääruse lisas). Samuti soovitame andmete esitamise korra asemel tuua volitusnormi raamides välja andmeandjad ja nendelt saadavad andmed. Täiendavalt juhime tähelepanu, et kui korralduslikult on põhimääruses vaja veel mõnda aspekti reguleerida, soovitame volitusnormis välja tuua ka muud korralduslikud küsimused. Lisaks sellele palume kehtetuks tunnistada SeOS § 12 lõike 5 teine lause, kuna see kordab põhimääruse volitusnormis sätestatud. Samuti märgime, et lisaks eelnöule lisatud rakendusakti kavandis väljatoodule, tuleks üle vaadata ka põhimääruse järgmised sätted: § 3 lg 3, § 6, § 8 ning lisa.

2. Eelnöu § 1 p-s 4 kavandatav lõige 7 näeb ette, et andmekogu pidamise eesmärgi saavutamiseks ning paragrahvi lõigete 4 ja 5 kohaselt andmekogusse kantavate andmete valdkonna ülesannete täitmiseks töödeldakse isiku kohta üldandmeid, haridusandmeid, töötamise andmeid ja terviseandmeid.

Juhime tähelepanu, et andmekogus saab töödelda üksnes andmekogu pidamise eesmärgil isikuandmeid, seega tuleks sissejuhatav lauseosa sõnastada: „Andmekogus töödeldakse järgmisi isikuandmeid.“. Juhime ka tähelepanu sellele, et kuna andmekogu toimib ka dokumendiregistrina, võib andmekogu sisaldada rohkem andmeid, kui üksnes eespool loetletud isikuandmed. Seega tuleks isikuandmete loetellu lisada täiendav punkt: „5) isiku poolt dokumendiregistrisse esitatud muud isikuandmed.“.

Kavandatav lõige 8 näeb sissejuhatava lauseosa järgi ette avalikustatavad isikuandmed, kuid loetelu ei sisalda üksnes isikuandmeid. Isikuandmete avalikustamisel tuleb ette näha, milliseid andmeid täpselt avalikustatakse, mis eesmärgil ja vajadusel ning kui kaua (kui see ei kattu säilitamisajaga). Juhime tähelepanu, et avaliku teabe seaduse (AvTS) kohaselt on kogu teave, mis on saadud või loodud avalikke ülesandeid täites, avalik, välja arvatud osas, mille suhtes on kehtestatud juurdepääsupiirang. Avalik teave saab olla avalik passiivselt või aktiivselt. Aktiivne

avalikkus tähendab seda, et teave tuleb avalikustada. Meie hinnangul ei ole punktis 1 loetletud andmed isikuandmed. Kui soovitakse ette näha nende andmete aktiivse avalikustamise kohustus, tuleb see näha ette eraldi sättes, kuna kavandatava lõike sissejuhatava lauseosa kohaselt puudutab lõige üksnes isikuandmete avalikustamist. Kui nimetatud andmed on lihtsalt avalikud, st nad on juurdepääsetavad andmekogus (st neile ei ole seatud juurdepääsupiirangut) ja neid kuskil aktiivselt avalikustama ei pea, puudub vajadus vastava sätte kavandamiseks. Kavandatava lõike 8 punktis 2 nimetatud isikuandmete puhul tuleb ette näha andmete avalikustamise eesmärk. Kavandatava lõike punkti 3 kohaselt on andmekogu vastutaval töötlejal õigus andmekogus töödeldavaid andmeid edastada Euroopa Komisjonile ja avaliku ülesande täitmiseks teise riigi pädevale asutusele otsekohalduva Euroopa Liidu õigusakti või välislepingu alusel. Juhime tähelepanu, et kuna andmete töötlemise õigus tuleneb nimetatud otsekohalduvast õigusaktist või välislepingust, ei tule seda eraldi riigisisese õiguses reguleerida. Eelnevast tulenevalt teeme ettepaneku sõnastada kavandatav lõige 8 järgmiselt: „(8) Andmekogus avalikustatakse [millisel] eesmärgil isiku kompetentsust tõendava tunnistuse omaniku nimi ja isikukood, tunnistuse andmise kuupäev, tunnistuse kehtivuse lõpu kuupäev, pädevusulatus ja tunnistuse number.“.

Kavandatav lõige 9 näeb ette, et andmekogus töödeldavatele terviseandmetele on ligipääs andmekogu vastutaval töötlejal järelevalvemenetluse läbiviimiseks vajalikus ulatuses ning neid andmekogust ei väljastata. Juhime tähelepanu, et andmekogu asutatakse vastutava töötleja ülesannete täitmise lihtsustamiseks. Vastutav töötleja vastutab kõigi andmekogus olevate andmete õigsuse, turvalisuse jms eest, seega peab vastutaval töötlejal olema ligipääs andmekogus olevatele andmetele ka muul juhul kui üksnes konkreetse ülesande raames. Mõistame, et sättega on soovitud tagada täiendav kaitsemeede eriliiki isikuandmete töötlemiseks, seega pakume välja järgmise sõnastuse: „(9) Andmekogus tohib terviseandmeid töödelda üksnes järelevalvemenetluse läbiviimiseks.“. Selline sõnastus tagab, et terviseandmeid töödeldakse üksnes konkreetse seaduses sätestatud ülesande täitmise raames.

Seoses kavandatava lõike 9 teise poolega, mis näeb ette, et terviseandmeid andmekogust ei väljastata, juhime tähelepanu, et kuna terviseandmete puhul on tegemist igal juhul asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega AvTS § 35 alusel, peab kehtiva regulatsiooni kohaselt asutuse juht hindama, kas andmete taotlejal on andmete saamiseks õiguslik alus. Õiguslik alus võib olla ka avaliku ülesande täitmise kohustus ning sellisel juhul tuleb lähtuda andmete ühekordse küsimise põhimõttest, mis tähendab, et olukorras, kus riigil on vastavad andmed juba olemas, ei tohiks isiku käest neid uuesti küsida. Keeld andmekogust andmeid väljastada läheks aga vastuollu eelnimetatud põhimõttega (AvTS § 43¹ lg 3) ja AvTS § 43⁶ lõikega 2, mis näeb ette, et andmete töötlemisel, mida kogub põhiandmetena teine riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, tuleb aluseks võtta vastava teise andmekogu põhiandmed. Eelnevast tulenevalt leiame, et eelnõust tuleb välja jätta see osa, mille kohaselt terviseandmeid andmekogust ei väljastata.

Kavandatav lõige 10 näeb ette, et andmekogusse kantud isikuandmeid säilitatakse kõige kauem 20 aastat andmekogusse kandmisest arvates. Andmete säilitamise täpsemad tähtajad sätestatakse andmekogu põhimääruses. Ilma kehtivusajata väljastatud lube ja tunnistusi säilitatakse tunnistuse omaja eluea jooksul. Selleks, et ei tekiks vastuolu kavandatava esimese ja kolmanda lause vahel, pakume sättele järgmise sõnastuse: „(10) Käesoleva seaduse alusel andmekogusse kantud isikuandmeid säilitatakse kõige kauem 20 aastat andmekogusse kandmisest arvates, välja arvatud ilma kehtivusajata väljastatud lube ja tunnistusi, mida säilitatakse tunnistuse omaja eluea lõpuni. Andmete säilitamise täpsemad tähtajad sätestatakse andmekogu põhimääruses.“.

Lisaks sellele juhime tähelepanu, et kui andmeid säilitatakse isiku eluea lõpuni, töödeldakse andmekogus ilmselt ka isiku surmaandmeid, mida aga kavandatavas lõikes 7 ette nähtud isikuandmete kategooriad ei kata.

3. Mõjude osas on seletuskirjas kirjeldatud lisakulusid seoses kutsetunnistusele üleminekuga. Sellest võib järeldada, et suureneb elektrilal tegutsevate ettevõtjate ja elektritöö pädevusega isikute halduskoormus. Palume täpsustada, kas eelnõus on kavandatud meetmeid, mis halduskoormust vähendavad, ning kajastada see teave sisukokkuvõttes. Kui halduskoormus

suureneb ja vähendavaid meetmeid ei ole kavandatud, tuleb leida halduskoormust vähendav säte ning kajastada see sisukokkuvõttes (reegli rakendamise juhis on kättesaadav meie veebilehel¹).

Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja eelnõu mõjuanalüüsi kohta tehtud märkustega.

Vastavalt Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maarja-Liis Lall 54770628
maarja-liis.lall@justdigi.ee

Helen Uustalu
Karen Alamets

¹ [Halduskoormuse tasakaalustamise reegli rakendamise juhis.pdf](#)